

Za květinovou show do Velké Británie

CHAMITVOST = ZÁHRADA ROZPORU

Hampton Court Palace leží v Londýně, ve čtvrti Richmond. V roce 1516 jej nechal postavit kardinál Wolsey, lord kancléř krále Jindřicha VIII. Přiliš si ho neužil. Král mu totiž, poté co u něj Wolsey v roce 1520 upadl v nemilost, palác zabavil, a následně jej rozšířil. V zahradách paláce se v minulosti procházel nejen král, ale i britská šlechta. I letos se na přehlídku květin, trávníků, rostlin, zahrad a strašáků do zelí na Hampton Court Palace Flower Show přijela podívat princezna Alexandra z Kentu, ctihodná Lady Ogilvy.

Nejmladší vnučka krále Jiřího V. se tu procházela soukromě, aniž by ji rozptylovaly davy milovníků květin. Na tuto květinovou událost si někdo z královské rodiny najde čas údajně každoročně.

Letos se výstava konala po čtyřicetileté. Pro návštěvníky byl připraven květinový stan, letní zahrady, výstavní zahrady, zahrady na míru, festival růží, vesnička rostlin, rostlinné dědictví (zahradní semínka), cirkus rostlin, sochy z trávníků, divadlo celebrit, kde prezentovaly televizní hvězdy různé příběhy ze života zahradníků, a další atrakce.

Můj hřejivý pocit z přehlídky květin všeho druhu doplnila i hrdost při pohledu na první českou zahradu na této květinové přehlídce, která byla zhodnocena profesionální porotou. Kateřina Rafaj, architektka zahrady nazvané **OBŽERSTVÍ – E 123**, přijela do Velké Británie před pěti lety a místo hlídání dětí začala navrhovat Angličanům zahrady. V Česku studovala obor Zahradní a krajinářské úpravy na České zemědělské univerzitě. Bohužel se jí u státnic nepodařilo přesvědčit zkušební komisi o svých vědomostech v jednom z předmětů, a tak se vydala na rok

ZÁHRADA SVĚTOVÉ VIZE

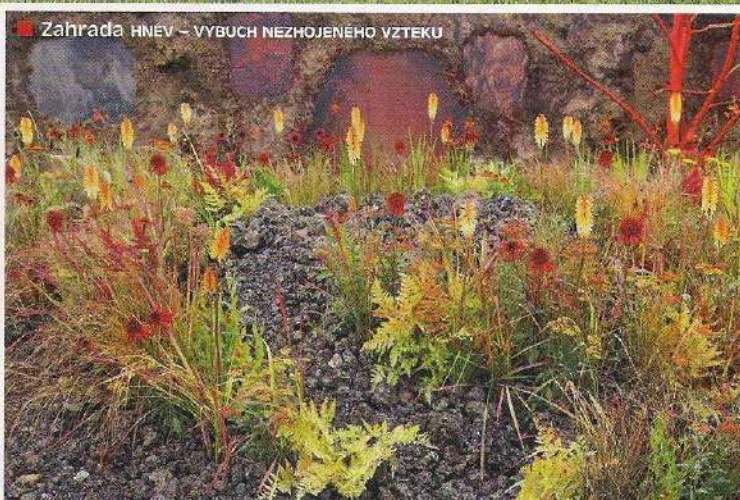

text a foto Ester Gerová

Velká Británie je posedlá historií a také zahradničením. Obojí se tu propojuje na jedné z největších květinových přehlídek na světě. Každoročně se koná na téměř čtrnácti hektarech zahrad tudorovského paláce.

Zahrada LENOST – LOM MLČENÍ

Zahrada HŇEV – VYBUCH NEZHOJENÉHO VZTEKU

do Velké Británie vylepšit si angličtinu. Potkala zde budoucího manžela a díky němu mohla začít studovat zahradní design na The London College of Garden Design. Bakalářský titul nakonec obhájila i na České zemědělské univerzitě, pak ale natrvalo přesídlila do Anglie. Minulý rok poprvé vystavovala na květinové show svoji **TAJEMNOU ZAHRADU**, kterou vytvořila se svým bývalým spolužákem Jensem Haendelerem. Loni se každému, kdo zamířil iPadem na zeď s břechtanem, projektovala animace pomocí tzv. rozšířené reality. Byl to vlastně 3D model vytvořený

ve studiu. Pro návštěvníky byly připraveny iPady, mohli však použít i svůj tablet nebo smartphone, kam si jen stáhli aplikaci připravenou speciálně pro tuto akci a mohli se kochat virtuální realitou. Promítala se jim krajina podobná té, kterou mohli vidět ve filmu **AVATAR**, dále jednorozec, surrealistické květiny, ze zdi vylétával motýl...

Letošní zahrada Kateřiny Rafaj nazvaná **OBŽERSTVÍ – E 123** spadala do sekce konceptuálních zahrad na téma Sedm smrtelných hříchů. Nejen, že to byla její první samostatná zahrada, ale získala za ni i zlatou medaili!

Obří plechovky a jiné nápady

Kateřině Rafaj se podařilo pomocí obřích, dvou a půlmetrových plechovek s rajčatovou polévkou, makarony se sýrem a želatinovými bonbony vizuálně zvýraznit téma plýtvání, přejídání a užití velkého množství přidaných látek v předvařených pokrmech. Ze dvou plechovek místo jídla vyčuhovaly květiny ve výrazně sytých barvách. Doplňovala je čtyři metry vysoká vidlička a třetí konzerva s nápisem želatinové bonbony, z níž jako by na zahradu vypadly obrovské polystyrenové bonbony.

■ **Kateřina Rafaj se zlatou medaili**

■ **Zahrada Obžerství - E 123**

teľná dávka štěstí““. Kateřina přý na nápad přišla, když sledovala chování své kočky. Když jí dala jídlo z běžné konzervy pro zvířata, které obsahovalo hodně cukrů, začala okolo ní kočka běhat jako šílená, když vybrala

jídlo přírodnější, byla klidná.

Kateřina použila devět druhů rostlin včetně pelargonii a růží. Její zahrada bude znovu k vidění v Londýně mezi 18. a 20. listopadem na festivalu **FOOD MATTERS LIVE**, jelikož nadchla jeho organizátora.

Z konceptuálních zahrad inspirovaných smrtelnými hříchy mne zaujala i zahrada představující ctiť. Byla postavena na myšlence, že všechny květiny jsou v podstatě běhny, věeli prostitutky. Kaly – zavřené ve skleníku – rudě zářily a ve výloze se vyjímaly nápis „liveshow“. Závist byla znázorněna zahradou s názvem **TRÁVA JE VZDYCKY ZELENĚJ-**

Na etiketách obřích konzerv byl seznam látek běžně přidávaných do všech tří výrobků a jejich nežádoucí účinky (astma, hyperaktivita, zvýšený cholesterol, vznik nádoru ledvin a nadledvinek při laboratorních pokusech na kryších). Kateřina Rafaj použila konzervant E 123 v názvu své zahrady hlavně proto, že se jedná o jednu z nejnebezpečnějších látek. Ve Velké Británii není zakázána, v Česku je její výroba omezena. Přidává se například do třešniček připichnutých na různé druhy alkoholických i nealkoholických drinků. Čtvrtá plechovka měla podobu konzervy s rybičkami, místo nich ale v plechovce plavaly lekniny a rostl z ní rákos. Na etiketách obřích plechovek byly kromě seznamu škodlivin různé nápisy. Na polévce například stálo: „smrtelně dobrá“ a „vaše smrtelná dávka chuti“, u makaronů zase „krásné, vynikající a jedovaté“ nebo „smrtelná dávka štěstí“, na krabičce s bonbony bylo napsáno: „tuny barev“, „vaše smrtelná dávka potěšení“. Všechna hesla měla upozornit na absurdnost některých sloganů na obalech. Autorka dodává: „Na většině dostupných plechovek výrobci zdůrazňují, co špatného nepřidali, a hezkou grafikou dokážou zmást zákazníky. Já jsem do

■ **Farmářka Adrienne Mollor uprostřed simulované brusinkové sklízne**

pěkného grafického ztvárnění napsala opak. Zároveň je obžerství jedním ze sedmi smrtelných hříchů, proto v těchto rozměrech „smr-

si, vyvolávající pocit, že člověk vždy touží po tom, čeho se mu nedostává. Zahrada pojmenovaná **HNĚV – VÝBUCH NEZHOJENÉHO VZTEKU** soptila dým a stříkala vodu, upozorňovala na sebepoškození, násilí a nestabilitu. Chamtivost znázorňovala v půli přehrazená zahrada s názvem **CHAMTIVOST – Zahrada Rozporu**, tvořící dva naprosto odlišné světy. Jedním byl malý labyrint z živého plotu vedoucí k pozlacené židli, v druhém byla dřevěná stolička a volně rostoucí tráva. Jiná zahrada pojmenovaná **Zahrada Obstrukce – Boreni Zdi Pýchvy** se skládala ze tří zdí, na jedné z nich bylo vidět oči mnoha lidí zavázané šátkem. Symbolizovaly neochotu přijmout jinou sexuální orientaci australské zahradní architektky. Možná také, že zeď vyjadřovala strach z předsudků. Malebná zahrada přede zdmi symbolizovala dosaženou svobodu.

■ **Část zahrady Ctiť**

V Anglii rádi pečují o okolí

Výstavních zahrad je v Anglii hodně. Např. Rosemoor v Devonu, Hyde Hall v Essexu a Harlow Carr v Yorkshiru. Nejznámější a nejprestižnější je v Chelsea; také pořádá Flower Show, na níž většina zahradních designérů touží vystavovat. Ve Velké Británii chtějí lidé žít v čistém a hezkém prostředí. Byla jsem dojatá, když jsem viděla oslavy padesátého výročí kampaně **BRITÁNIE V ROZ-**

vočních sestřiček, vojáků, pilotů, válečných koní, statečného poštovního holuba, k vidění byla i dělnice z továrny na munici. Lidé si tu mohli vyrobit tzv. „poppy“, umělou kytičku z vlčích máků, které se staly symbolem válečných veteránů. Připomínaný světový konflikt byl také tématem **ZAHRADY PROTI ZAPOMNĚNÍ**. Vedle květin v zákopech představovali herci vojáky a ukazovali divákům, jaké se před sto lety používaly zbraně či jak se řídil tank.

V sekci připomínající sté výročí vypuknutí první světové války mne zaujali strašáci do zelí. O nejhezčího soutěžily děti ze základních škol po celé Británii. Měly podobu zdravotních sestřiček, vojáků, pilotů, válečných koní, statečného poštovního holuba...

KVĚTU. V zahradě, na jejímž vzniku se podíleli dobrovolníci, byl představen nový druh jiřiny pojmenovaný Bloom 50. Velmi mne překvapila i **NEVIDITELNÁ ZAHRADA**, kde jsem mohla sledovat život rostlin a různých zahradních živočichů pod mikroskopem.

V sekci připomínající sté výročí vypuknutí první světové války mne zaujali strašáci do zelí. O nejhezčího soutěžily děti ze základních škol po celé Británii. Měly podobu zdra-

Porozhodné je, že zákopové zahrady skutečně existovaly, například ve francouzském Armentières.

O kousek dál plavaly na hladině jezera brusinky. Zahrada nazvaná **DOSTAŇ CHUŤ NA NOVOU ANGLII** simulovala metodu pěstování a sklizně brusinek, z nichž se vyrábějí džusy. Také mě oslovila **ZAHARADA SVĚTOVÉ VIZE**. Připomněla dojem, že to byla právě charitativní organizace Světová vize (World Vision), kte-

rá v roce 1984 pomohla Etiopánům trpícím hladomorem se zakládáním zahrad a budováním zavlažovacích systémů. Po třiceti letech tento východoafrický stát vyváží zboží do celého světa. To bylo evokováno přepravkami s banány, pomeranči, fiky, rajčaty, bramborami a dalšími plodinami, z nichž byla vytvořena hlavní architektura zahrady. Charitativní organizace sponzorující tuto zahradu tímto odkazuje k úspěšnému rozvoji Antsokijského údolí v Etiopii. Poblíž byla další zajímavá zahrada pojmenovaná **JEŽČÍ ULICE** a koncipována tak, aby upozornila, že se počet nočních zvířat rok od roku snižuje. Ježčí ulice byla na velkolepé přehlídce oceněna zlatou medailí a dostala medaili „Nejlepší malá zahrada“.

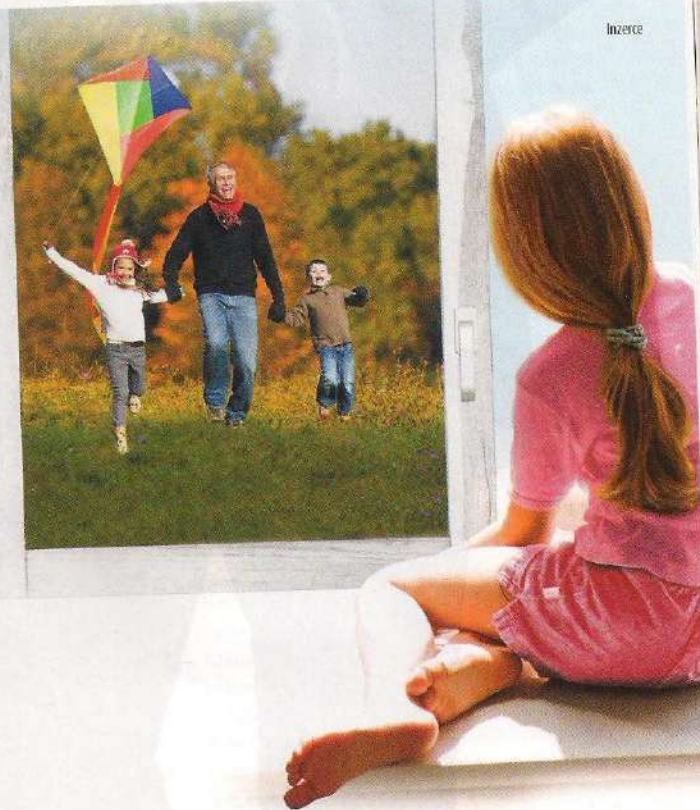
Prodejní část květinové show se stánky s rostlinami, zahradnickým nářadím, zahradními sochami a osvětlením se lidmi jen hemžila. Angličané totiž nadšeně tvoří své „back garden“ (zadní zahrady), do nichž si jen tak někoho nepustí a mají je i obehnané vysokým plotem. Na „front garden“ (přední zahrady) vedoucí do ulice uvidíte obyvatele Velké Británie málokdy. Maximálně tu vytrhávají plevel okolo divokých rostlin, postaví trpaslíka nebo pečují o vodní příkop a zvedací most. ■

▼ inzerce

Podpořte imunitu proti chřipce a nachlazení

Lék Wobenzym®

posiluje oslabenou imunitu
snižuje nemocnost

Wobenzym působí proti zánětům a podporuje oslabenou imunitu, proto by ho měli lidé, které chřipka, angína nebo jiné záněty dýchacích cest ohrožují nejvíce, začít užívat už v období zvýšeného výskytu nemoci. Jestliže jsme chřipku nebo jiné onemocnění dýchacích cest už dostali, Wobenzym ho posílením imunity pomáhá rychleji zvládnout, a zkracuje tak dobu léčby. Navíc pomáhá zabránit opakování nemoci.

Více na www.wobenzym.cz

Wobenzym je tradičním lékem z přírodních zdrojů pro vnitřní užití. Pečlivě pročtěte příbalovou informaci.
Konzultace na tel.: 267 750 003, MUCOS PHARMA CZ, s.r.o., Uhřetěveská 448, 252 43 Příhonice